

2. Лозинська Т. М. Електронне врядування та інформаційне суспільство: проблеми становлення та перспективи розвитку. *Економіка та держава*. 2023. № 7. С. 10-15.
3. Куйбіда В. С. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісник НАДУ при Президентові України*. 2023. № 1. С. 5-10.
4. Васильєва Н. В. Цифровізація публічного управління у територіальних громадах: проблеми та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 4. С. 76-81.
5. Щербак В. М. Кібербезпека в системі електронного врядування територіальних громад. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 2(47). С. 86-91.

Khorobchuk O. I.

Post graduate, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ukraine

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСЬ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE EXPORT ACTIVITY OF THE REGIONS OF UKRAINE

Актуальність даної теми дослідження пояснюється тим, що економічний простір є швидкозмінний і ці зміни відбуваються в геометричній прогресії. Економіка світу на даний час перебуває на початку чергової економічної кризи, що є закономірним явищем, враховуючи циклічність економічних процесів. Світ стоїть на порозі значних фінансових, економічних і територіальних змін, що, беззаперечно, відобразиться і регіональному розвитку країн Центральної і Східної Європи. Тому економічну діяльність регіону потрібно планувати і передбачати з врахуванням впливу інноваційних тенденцій, а саме штучного інтелекту, введенням електронних грошей, географічним переділом сфер економічного впливу.

Штучний інтелект (ШІ) має потужний потенціал для стимулювання інновацій, допомагає компаніям створювати нові цінності з даних і знижує торгові витрати. Зростаючий інтерес до економічного та соціального впливу штучного інтелекту також викликав інтерес до торгових наслідків цієї нової технології. Хоча технології штучного інтелекту мають потенціал кардинально змінити торгівлю та міжнародні бізнес-моделі, сама торгівля також може бути важливим механізмом, за допомогою якого країни та фірми отримують доступ до вхідних даних, необхідних для створення систем штучного інтелекту, будь то товари, послуги, люди чи дані, і через який вони може розгортати рішення ШІ по всьому світу. В праці [1] досліджуються взаємозв'язки між технологіями штучного інтелекту та міжнародною торгівлею та окреслюються ключові аспекти торгової політики для політиків, які прагнуть використовувати весь потенціал технологій штучного інтелекту

В оптимізації торгівлі штучний інтелект використовує вдосконалене машинне навчання та прогнозу аналітику для покращення прогнозування попиту, оптимізації маршрутів і митних процедур, що сприяє більш ефективній логістиці та управлінню запасами. У фінансуванні торгівлі ШІ може автоматизувати обробку документів і оцінку ризиків, розширюючи доступ до фінансування та підвищуючи прозорість транзакцій, зокрема завдяки інтеграції з технологією блокчейн. Що стосується доступу до ринку, аналітика на основі штучного інтелекту може визначати споживчі тенденції та динаміку конкуренції, забезпечуючи персоналізований маркетинг долаючи мовні та культурні бар'єри. Через брак кількісних даних у цьому дослідженні використовувалися якісні методи дослідження, зокрема підхід на основі кількох кейсів. Тематичні дослідження провідних компаній, таких як Alibaba, DHL і Maersk демонструють, як вони використовують ШІ для оптимізації своїх торгових операцій, покращення обслуговування клієнтів і досягнення більшої ефективності. Ці реальні приклади демонструють практичне застосування штучного інтелекту та його значні переваги у світовій торгівлі. Однак впровадження ШІ в міжнародній торгівлі відбувається не без проблем. До них

належать проблеми, пов'язані з якістю даних, етичними проблемами, технологічною складністю та громадським сприйняттям. Рекомендації щодо політики підкреслюють необхідність надійної інфраструктури даних, встановлення етичних принципів штучного інтелекту та сприяння міжнародній співпраці для узгодження правил захисту даних [2].

В праці [3] досліджується вплив штучного інтелекту та промислових роботів на експортну поведінку фірм і розподіляється механізм впливу на ефект продуктивності та ефект заміщення робочої сили. Досліджується вплив промислових роботів на вартість експорту фірм за допомогою даних китайської митниці, даних китайських промислових фірм і даних роботів Міжнародної федерації роботів (IRF). Основні висновки такі: по-перше, вплив штучного інтелекту та промислових роботів на вартість експорту китайських фірм загалом є негативним, що означає, що негативний ефект заміщення робочої сили домінує над позитивним ефектом продуктивності. По-друге, вплив штучного інтелекту суттєво різниться залежно від галузі, і вартість експорту фірм із високотехнологічних галузей економіки виграє від використання промислових роботів. По-третє, вплив штучного інтелекту на вартість експорту фірм також змінюється з часом; до 2003 року використання промислових роботів мало переважно гальмівний вплив на експорт фірм, який згодом перетворився на рушійний ефект, а після 2006 року промислові роботи почали значно сприяти експорту фірм. Нарешті, чим вища якість експортної продукції, тим більша ймовірність того, що використання промислових роботів сприятиме підвищенню експортної вартості фірм, і чим вищим є співвідношення капіталу та праці, тим більша ймовірність того, що експортна вартість фірми отримає вигоду від використання штучного інтелекту та промислових роботів. На основі цих висновків пропонується домінувати ефект продуктивності над ефектом заміщення праці через технологічний прогрес і покращення якості експортної продукції [3].

Штучний інтелект (ШІ) в електронній комерції отримує дані з багатьох джерел, зокрема моделі купівлі, дані про поведінку споживачів і демографічну

інформацію. Це забезпечує ефективне управління запасами, використовуючи минулі дані про продажі, поточні ринкові тенденції та соціальні дані для прогнозування вподобань клієнтів. ШІ також може прогнозувати попит на спеціальні події, такі як Чорна п'ятниця (де онлайн-продажі зросли на 2,3% порівняно з минулим роком), забезпечуючи відповідні ціни та знижки. Компанії, які використовують штучний інтелект, продемонстрували кращий контроль над витратами на доставку на 15%, рівнем запасів на 35% і рівнем обслуговування на 65%. Крім того, оскільки оперативна доставка має вирішальне значення для 99% онлайн-покупців, 42% роздрібних торговців прагнуть пропонувати доставку в той же день, і ШІ може сприяти досягненню цієї мети [4].

Отже, як показує досвід досліджень іноземних науковців – вплив штучного інтелекту на всі галузі економіки є перспективним і економічно привабливим. Застосування штучного інтелекту в галузі експорту товарів і послуг має важливу роль для України. Новітній підхід і швидкість реагування на зміни в економічних процесах – великий шанс українських операторів експортного бізнесу завоювати долю ринку в європейській і світовій економіці.

Список використаних джерел:

1. Ференц, Х., Х. Лопес Гонсалес та І. Оліван Гарсія (2022), «Штучний інтелект і міжнародна торгівля: деякі попередні наслідки», *Документи ОЕСР щодо торговельної політики*, № 260, Видавництво ОЕСР, Париж, <https://doi.org/10.1787/13212d3e-en>.
2. Ozturk, Ozcan. "The Impact of AI on International Trade: Opportunities and Challenges." *Economies* 12.11 (2024): 298.
3. Zhang Z, Deng F (2023) Як штучний інтелект може збільшити експорт компаній? докази з Китаю. *PLoS ONE* 18(8): e0283230. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0283230>
4. Open Journal of Business and Management > Vol.11 No.5, вересень 2023 р
DOI: 10.4236/ojbm.2023.115132